

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

EJB/ J.nr. 30-515

Dato: 31. maj 2006

Til Folketingets Socialudvalgs orientering fremsendes hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens redegørelse om den sociale finansieringsreform (Grundtakstreformen).

Socialministeren skal årligt afgive en redegørelse til Folketinget om den sociale finansieringsreform (grundtakstreformen).

Den vedlagte redegørelse for 2006 afgives i henhold til § 19, stk. 4, i Folketingets forretningsorden, og er den 30. maj 2006 sendt til Folketingets formand.

Til orientering vedlægges høringssvar modtaget fra KL, DSI og Amtsrådsforeningen.

KL udtrykker tilfredshed med redegørelsen og deler redegørelsens beskrivelse af en udvikling, hvor der er kommet mere fokus på sammenhængen mellem kvalitet og udgifter. DSI og Amtsrådsforeningen er enige i, at der generelt ikke er sket markante ændringer i den samlede udvikling.

DSI efterspørger en mere detaljeret redegørelse for udviklingen på de enkelte områder. Formålet med den årlige redegørelse til Folketinget er imidlertid at give et helhedsbillede af de overordnede udviklingstendenser som følge af finansieringsreformen. En detaljeret gennemgang af de enkelte områder har ikke været forudsat og indgår derfor ikke i redegørelsen.

Herudover er DSI kritisk overfor redegørelsesprocessen i kommunerne og et af udviklingsrådene. Af redegørelserne fra de regionale udviklingsråd fremgår, at der i en del amter er enkelte kommuner, der ikke har afgivet redegørelser om udviklingen i 2005. Nogle redegørelser peger også på, at der fortsat er kommuner, der ikke har sendt deres redegørelser til udtalelse i lokale brugerorganisationer. Endelig har et af udviklingsrådene afgivet en meget kort redegørelse, der henviser til udviklingen i de tidligere år.

Det er stærkt utilfredsstillende, at der er kommuner der ikke har indsendt redegørelser i overensstemmelse med reglerne i finansieringsreformen, og jeg kan kun beklage, at et udviklingsråd ikke - som de øvrige regionale udviklingsråd - har fundet anledning til at udarbejde en mere uddybende redegørelse for udviklingen på grundtaksområdet for 2005.

Socialministeriet udsendte i februar 2006 en orientering til samtlige kommuner og udviklingsråd, hvor redegørelsespligten og høringspligten blev indskærpet. Set i lyset af, at grundtaksfinansieringen ophører med kommunalreformens ikrafttræden, finder jeg ikke grundlag for at foretage yderligere i anledning af, at der er kommuner, der ikke har indgivet redegørelser for udviklingen på grundtaksområdet i 2005.

Afgørende er derimod på nuværende tidspunkt at der fra kommunalreformens ikrafttræden sikres dokumentation for udviklingen efter reformen. Skulle der mod forventning være en eller flere kommuner, der ikke udarbejder redegørelser for udviklingen efter kommunalreformen, vil Socialministeriet sørge for, at der bliver grebet ind overfor disse kommuner. Det er imidlertid min vurdering, at de nye og større fagligt mere bæredygtige kommuner og det kommunale forsyningsansvar efter kommunalreformen vil indebære, at der fra alle sider vil være såvel behov som interesse for bedst muligt at dokumentere udviklingen ved fyldestgørende redegørelser.

Eva Kjer Hansen

/Aksel Meyer

Bilag vedlagt: Redegørelse om den sociale finansieringsreform – 2006

KL's kommentarer af 18. maj 2006

Amtsrådsforeningens høringssvar af 22. maj 2006

DSI's høringssvar af 23. maj 2006

Redegørelse om den sociale finansieringsreform - 2006

Afgivet af socialministeren i henhold til § 4 i lov om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger.

På den del af det sociale område, hvor finansieringen tidligere var delt mellem kommunen og amtskommunen, blev der med virkning fra 1. januar 2002 indført en ny finansieringsstruktur (grundtakstmodel). Modellen sikrer en bedre sammenhæng mellem ansvaret for, at den rigtige hjælp bliver givet og finansieringen af ydelsen. Den bedre sammenhæng giver både kommuner og amtskommuner større mulighed for at styre området og sikre sammenhængen mellem kvalitet og udgifter til sociale tilbud.

Den sociale finansieringsreform overvåges med henblik på, at socialministeren årligt afgiver en redegørelse til Folketinget om udviklingen på området. Overvågningen bygger på redegørelser fra kommuner, amtskommuner og regionale udviklingsråd, der er nedsat i alle amter, og hvor brugerorganisationerne er repræsenteret, samt på kommunale og amtskommunale statistiske indberetninger til et centralt informations- og analysesystem og de økonomiske nøgletal på området.

Da de kommunale regnskabstal for 2005 beklageligvis ikke foreligger offentliggjort på tidspunktet for udarbejdelsen af denne redegørelse, indgår disse ikke i redegørelsen. Nøgletallene vil blive oversendt til Folketingets Socialudvalg snarest muligt.

Redegørelsen for 2006, der dækker udviklingen frem til og med 2005, viser, at der ikke er sket markante ændringer i aktivitetsniveauet eller flyttet opgaver mellem kommunerne og amtskommunen. Det overordnede billede i forhold til det samlede sociale system er således et uændret udbud af foranstaltninger. Med hensyn til børn- og ungeområdet vurderer de fleste Udviklingsråd, at der er en tendens til øget brug af forebyggende foranstaltninger i borgerens nærmiljø.

De fleste Udviklingsråd anfører, at kommunerne oplever, at sagsgangen er blevet tungere med reformen, og at den ændrede visitationsprocedure har medført flere arbejdsopgaver også efter at rutiner og procedurer er indarbejdet, og reformen nu er fuldt implementeret i sagsgangene.

Amtskommunerne oplever generelt, at kvaliteten i behandlingen af visitationssagerne er blevet bedre. Kommunerne er mere delte i deres opfattelse af udviklingen af sagsbehandlingskvaliteten. Også en del kommuner peger dog på et løft i sagsbehandlingskvaliteten og en styrkelse af den faglige vurdering. Overordnet set er der således en positiv tendens i vurderingerne af kvalitet i sagsbehandlingen.

Redegørelserne viser herudover, at grundtakstreformen har synliggjort udgifterne og givet øget fokus på sammenhængen mellem udgift og kvalitet.

Med kommunalreformen bortfalder grundtakstmodellen og det dobbelte myndighedsansvar fra den 1. januar 2007. Hermed opnås en endnu klarere sammenhæng mellem beslutning og finansiering og en helt klar ansvarsplacering, hvor én myndighed - kommunen - har både forsyningsansvar og finansieringsansvar over for borgeren.

Som et led i reformen nedsættes regionale udviklingsråd, der skal følge udviklingen på den sociale servicelovs område. På baggrund af de redegørelser, udviklingsrådene årligt

afgiver, udarbejder socialministeren en samlet redegørelse og vurdering af udviklingen til Folketinget. Den første redegørelse vil blive afgivet i 2008 om udviklingen i kommunalreformens første år.

Eva Kjer Hansen
Socialminister

Indledning

Denne redegørelse afgives til Folketinget i henhold til § 4 i lov nr. 489 af 7. juni 2001 (Lov om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger – indførelse af en grundtakstmodel for visse sociale serviceydelser i stedet for delt finansiering) med tilhørende bemærkninger, som ændret ved § 1 i lov nr. 1445 af 22. december 2004.

§ 4 i lov nr. 489 af 7. juni 2001 beskriver det overvågningssystem, der er etableret i tilknytning til indførelsen af finansieringsreformen (grundtakstreformen) på det sociale område med virkning fra 1. januar 2002.

Socialministeren skal på baggrund af overvågningen årligt afgive en redegørelse til Folketinget om udviklingen på det område, der er omfattet af finansieringsreformen – dvs. udvalgte sociale serviceydelser efter lov om social service (serviceloven). Overvågningen, der var begrænset til en 3-årig periode, blev videreført ved lov nr. 1445 af 22. december 2004. Overvågningen fortsætter derfor indtil udgangen af 2006, hvor kommunalreformen træder i kraft.

De tre første redegørelser, der blev afgivet til Folketinget i 2003, 2004 og 2005 dækkede henholdsvis udviklingen i 2002, udviklingen frem til og med 2003 og udviklingen til og med 2004. Denne fjerde og sidste redegørelse om udviklingen efter grundtakstreformen beskriver udviklingen for perioden 2002-2005.

Da tal for udgiftsudviklingen i 2005 ikke foreligger offentliggjort på tidspunktet for udarbejdelsen af denne redegørelse, indgår disse ikke i redegørelsen.

Finansieringsreformen på det sociale område

Den 1. januar 2002 trådte en finansieringsreform (grundtaksreformen) i kraft for visse ydelser og tilbud efter lov om social service. Der henvises til lov nr. 489 af 7. juni 2001 om ændring af lov om social service og lov om hjemmesygeplejerskeordninger (L 162 2000-2001): Folketingstidende 2000-2001, Till. A 4536, Till. A 4465, FF 4745, Till. B 1252, FF 8677, FF 8891, Till. C 861.

Reglerne er senere videreført og justeret ved lov nr. 380 af 28. maj 2003, lov nr. 223 af 31. marts 2004 og lov nr. 1445 af 22. december 2004.

Reformen omfatter kommuner og amtskommuner, med undtagelse af Københavns og Frederiksberg kommuner og pr. 1. januar 2003 Bornholms Regionskommune.

I stedet for den tidligere delte finansiering mellem kommune og amtskommune er der indført et finansieringsprincip, hvorefter udgangspunktet er, at den myndighed, der beslutter og iværksætter tilbud efter serviceloven, selv fuldt ud afholder udgifterne til foranstaltningen eller tilbuddet.

Som en undtagelse er der for visse – typisk mere omkostningskrævende eller specialiserede - tilbud og foranstaltninger indført en grundtakst. Grundtaksterne modificerer således princippet om, at hver myndighed - kommune eller amtskommune - selv afholder udgifterne for de tilbud, som de sætter i værk. Der er på denne måde taget højde for, at det som et led i finansieringsreformen fortsat har været et ønske, at både kommuner og amtskommuner løser opgaver på det sociale område.

Grundtakstmodellen har alene ændret reglerne om, hvordan udgifterne skal finansieres. Der er ikke sket ændringer i forhold til fx borgerens ret til ydelser og deres ret til at klage over afgørelser.

Sammenfattende beskrevet bygger reformen på målsætninger om:

- At sikre en bedre sammenhæng mellem det at være ansvarlig for at den rigtige hjælp bliver givet og at finansiere ydelserne.
- At den bedre sammenhæng medfører, at både amtskommuner og kommuner får større mulighed for styring på området og bedre sikring af sammenhæng mellem kvalitet og udgifter i tilbuddet.
- At styrke den forebyggende indsats. Den hurtige indsats skal prioriteres og ske så tæt på borgeren som muligt.
- At der ikke ændres på borgernes ret til den nødvendige hjælp og deres ret til at klage over afgørelser.
- At der i videre udstrækning indføres kvalitetsgarantier i forhold til borgerne (kvalitetsstandarder, pligt til at overveje tilbud om handleplaner og uvildige konsulenter).

Som led i finansieringsreformen på det sociale område er der etableret et omfattende overvågningssystem, der skal belyse reformens konsekvenser. Overvågningssystemet skal indsamle oplysninger, som især kan belyse konsekvenserne af reformen i forhold til:

- Det samlede systems kapacitet og opbygning.
- Opgavefordelingen mellem kommuner og amtskommuner.
- Udviklingen i samarbejdet mellem kommuner og amtskommuner, herunder visitationsprocessen.
- Udviklingen af nye tilbud specielt med henblik på kvalitetssikring af tilbuddene.
- Brugerorganisationernes erfaringer.

Udviklingstendenser 2002-2005

Denne grundtakstredagørelse omfatter udviklingen fra finansieringsreformens ikrafttræden til udgangen af 2005. Formålet med redegørelsen er - på baggrund af redegørelser fra de regionale udviklingsråd, der har indsamlet og bearbejdet kommunale og amtskommunale redegørelser, samt på baggrund af statistiske indberetninger – at påvise landsdækkende udviklingstendenser, som følge af finansieringsreformen.

De regionale udviklingsråd i alle amter har afgivet deres redegørelse til Socialministeriet. Et enkelt udviklingsråd har dog som i 2004 primært henvist til redegørelsen for 2003. Som en del af overvågningen har kommuner og amtskommuner indberettet kvartalsvise

oplysninger til et centralt informations- og analysesystem om udviklingen i de enkelte typer af sociale tilbud.

De første år med grundtaksten var præget af implementering og indkøring af et fælles administrations- og visitationsgrundlag, som grundlag for dialog mellem kommunerne og amtskommunen. Denne proces er nu gennemført. Samarbejdet mellem amtskommune og kommuner er forbedret i takt med, at rutiner og procedurer er blevet indarbejdet, og der er nu et stabilt samarbejde mellem kommuner og amtskommuner.

Udviklingsrådenes redegørelser giver anledning til at konstatere følgende udviklingstender i 2005:

Der er generelt ikke sket markante eller signifikante ændringer i antallet eller typer af tilbud og foranstaltninger efter serviceloven.

På voksenområdet viser de indberettede kvartalsvise oplysninger en svag stigning i bestanden af personer i tilbud i perioden 2002-2005, men et fald i nytilgangen af foranstaltninger.

Børn- og ungeområdet viser over hele perioden 2002-2005 en tendens til øget brug af forebyggende foranstaltninger i borgerens nærmiljø. Enkelte udviklingsråd nævner for 2005 en tendens til relativt flere mere specificerede og udgiftstunge tilbud til personer med komplekse problemer.

Det helt overordnede billede er, at der kun i begrænset omfang er ændret i opgavefordelingen mellem amtskommuner og kommuner. Kommunerne har kun i begrænset omfang hjemtaget borgere – og i den overvejende del af de tilfælde, hvor kommuner har hjemtaget borgere, er hjemtagningen ikke foretaget som konsekvens af finansieringsreformen. Samtidig er der dog en tendens til, at kommunerne begynder at udvikle nye tilbud, selvom omfanget endnu er begrænset.

Der kan ikke udledes noget overordnet om anvendelsen af private tilbud.

I alle amter konstaterer Udviklingsrådene, at der er indgået visitationsaftaler, takstbehandlingsaftaler eller tilsvarende for samarbejdet mellem kommuner og amtskommune og nedsat visitationsteams eller lignende, som behandler visitationssagerne og tager stilling ved uenighed mellem amt og kommune. Også på medfinansierings-området er der indgået praksisaftaler og fastsat fælles retningslinier for samarbejdet. Amtskommunerne medfinansierer langt størstedelen af de samlede kommunale ansøgninger herom.

Kommunerne oplever, at sagsgangen er blevet tungere efter grundtakstreformen, og at den ændrede visitationsprocedure har medført flere arbejdsopgaver. Flere kommuner oplyser, at sagsbehandlingstiden er blevet forlænget som følge af reformen, også efter at sagsbehandlings-rutinerne er bedre på plads.

Amtskommunerne oplever generelt, at kvaliteten i behandlingen af visitationssagerne er blevet bedre. Kommunerne er mere delte i deres opfattelse af udviklingen af sagsbehandlingskvaliteten. Nogle kommuner peger på et løft i sagsbehandlingskvaliteten, mens andre mener, at kvaliteten er uændret. Overordnet set er der en positiv tendens i vurderingerne af kvalitet i sagsbehandlingen.

Det nævnes i flere redegørelser, at der i forbindelse med visiteringen fokuseres mere på sammenhængen mellem kvalitet og udgift end før grundtakstreformen trådte i kraft.

Den generelle vurdering af udviklingen i samarbejdet mellem amtskommuner og kommuner varierer. Hovedparten af kommunerne mener, at samarbejdet er blevet bedre. Dette er sket, selv om de fleste redegørelser peger på, at administrationen er blevet mere ressourcekrævende som følge af grundtakstreformen. Enkelte kommuner mener dog, at den tungere administration gør samarbejdet mere problematisk. Overvejende er vurderingen, at samarbejdet er blevet bedre i takt med, at rutiner og procedurer er blevet indarbejdet, og at der er et stabilt samarbejde mellem kommuner og amtskommuner.

Redegørelserne viser, at Udviklingsrådene i perioden 2002-2005 har inddraget en lang række problemstillinger i drøftelserne om grundtakstreformen. Der er gennemført en række konkrete projekter og analysearbejder bl.a. om forebyggelse og anbringelsesforløb på børn- og ungeområdet, udgiftsvækst, visitation, sagsbehandlingstid, brugerinddragelse og elektronisk sagsbehandling.

Brugerorganisationerne problematiserer, at ikke alle kommuner har fastlagt målsætninger. Samtidig er der bekymring over sagsbehandlingstiden og nogle peger på det dobbelte myndighedsansvar som årsag hertil. Brugerorganisationerne finder, at reformen er bureaukratisk, og at der i forhold til tidligere er et øget fokus på økonomi i forhold til socialfaglighed.

Et udviklingsråd har i redegørelsen for 2005 tilkendegivet, at erfaringerne fra årene med grundtakstfinansieringen med fordel kan udnyttes ved implementeringen af kommunalreformen. Her nævnes positive erfaringer med bedre dokumentationspraksis, øget fokus på sammenhængen mellem borgerens behov, tilbuddets kvalitet og prisen på tilbuddet. Endvidere nævnes det vidensgrundlag og overblik, der er tilvejebragt. Samme råd anfører, at kommunalreformen indebærer, at nogle af de udfordringer og ulemper, som grundtakstmodellen har medført, nu vil falde bort – særligt nævnes problemer som følge af det dobbelte myndighedsansvar. Også et par brugerorganisationer peger i redegørelserne for 2005 frem mod, at kommunalreformen med én ansvarlig myndighed vil gøre sagsbehandlingen enklere og vil kunne forkorte sagsbehandlingstiden.

Vurdering af udviklingen 2002-2005

Opgavestrukturen og aktiviteten på området er ikke ændret væsentligt i perioden 2002-2005. Det helt overordnede billede er, at der kun i begrænset omfang er ændret i opgavefordelingen mellem amtskommuner og kommuner. Kommunerne har kun i begrænset omfang hjemtaget borgere – og i den overvejende del af de tilfælde, hvor de har hjemtaget borgere, har det ikke været som konsekvens af finansieringsreformen.

Børn- og ungeområdet viser en fortsat tendens til øget brug af forebyggende foranstaltninger i borgerens nærmiljø. Tendensen til en større forebyggende – hurtig og borgernær - kommunal indsats på børn- og ungeområdet er i overensstemmelse med reformen og de socialpolitiske målsætninger for området.

På voksenområdet viser de indberettede kvartalsvise oplysninger svagt stigende bestand af antallet af personer i tilbud, men et fald i nytilgangen af foranstaltninger i perioden 2002-2005. Denne udvikling ses ikke som et udtryk for et fald i kvalitetsniveauet.

Udviklingsrådenes redegørelser peger ikke på en sådan tendens. På baggrund af udviklingen vil Socialministeriet imidlertid følge området tættere.

Mange kommuner og brugerorganisationerne oplever grundtakstmodellen som bureaukratisk og peger på, at grundtakstfinansieringen har medført forlænget sagsbehandlingstid. Der ses imidlertid i øvrigt for 2005 som for 2004 overvejende positive tendenser i udviklingen af sagsbehandling og samarbejde. Samarbejdet mellem kommuner og amtskommuner er forbedret i takt med, at rutiner og procedurer er blevet indarbejdet, og grundtakstreformen er i 2005 fuldt implementeret i sagsgangene. Det har ført til en stabilitet i samarbejdet mellem kommuner og amtskommuner.

Den helt overordnede vurdering af grundtakstreformens udvikling frem til og med 2005 er, at der – som det var hensigten med lovforslaget - er opnået en bedre sammenhæng mellem beslutning og betaling efter serviceloven, og at reformen har synliggjort udgifterne og givet øget fokus på sammenhængen mellem udgift og kvalitet.

Grundtakstreformen har også medført en tydeligere opgavefordeling mellem kommuner og amter.

Med kommunalreformen opnås fra 2007 en endnu klarere sammenhæng mellem beslutning og finansiering af ydelser efter serviceloven og en helt klar ansvarsplacering, hvor én myndighed - kommunen - har både forsyningsansvar og finansieringsansvar over for borgeren.

Redegørelserne fra de regionale udviklingsråd

Udviklingen på de enkelte områder

Udviklingsrådene skal efter overvågningsbekendtgørelsen sammenfattende beskrive udviklingen på de områder, der berøres af grundtakstreformen – dvs. tilbud efter serviceloven, der finansieres af kommunerne, og tilbud, der grundtakstfinansieres.

De fleste Udviklingsråd konkluderer, at der generelt ikke er sket markante eller signifikante ændringer i antal eller typer af tilbud og foranstaltninger efter serviceloven. Der er således generelt og overordnet tale om et uændret aktivitetsniveau. Mindre udsving inden for enkelte tilbuds- eller foranstaltningstyper kan ikke direkte henføres som en konsekvens af grundtakstreformen. Et par udviklingsråd taler dog generelt om stigninger i såvel antal sager som udgifter. Enkelte udviklingsråd nævner en tendens til relativt flere mere specificerede og udgiftstunge tilbud til personer med komplekse problemer.

Nogle Udviklingsråd peger på vis en tendens til, at kommunerne opretter egne tilbud som alternativ til amtslig opgaveløsning.

Mest tydeligt fremstår, at de fleste Udviklingsråd på børn- og ungeområdet peger på en tendens i hele perioden 2002-2005 til øget anvendelse af forebyggende foranstaltninger i borgerens nærmiljø.

Udviklingen sammenholdt med målsætningerne for områderne

Der er fortsat forskel på, hvor mange kommuner der arbejder med målsætninger på det sociale område. Således har langt fra alle kommuner udarbejdet målsætninger for arbejdet på grundtakstområdet.

I Udviklingsrådenes redegørelser er derfor fortsat mere fokus på, hvorvidt kommunerne har udarbejdet eller planlægger at udarbejde målsætninger, end at sammenholde målsætningerne med udviklingen på grundtakstområdet.

Et par udviklingsråd nævner, at kommuner, der ikke har klare målsætninger, afventer kommunalreformens kommunesammenlægninger, før målsætninger udarbejdes.

Et udviklingsråd vil holde et temamøde ultimo 2006 for at inspirere kommunerne til at arbejde systematisk med operationelle mål.

Den generelle sagsgang og administration ved visitationer

I redegørelserne fra de regionale udviklingsråd vurderer rådene blandt andet udviklingen i den generelle sagsgang og administration ved visitationer.

Alle rådene fortæller, at der er indgået forskellige typer aftaler mellem amtskommune og kommuner på området, herunder visitationsaftaler, rammeaftaler og takstbetalingsaftaler. Flere råd fortæller endvidere, at der er nedsat forskellige typer af visitationsteams, som behandler visitationssagerne og tager stilling ved uenighed mellem amt og kommune.

Udviklingsrådene anfører, at kommunerne oplever, at sagsgangene ved reformen generelt er blevet tungere, og at den ændrede visitationsprocedure har medført flere arbejdsopgaver. Nogle amtskommuner oplever ligeledes, at reformen har medført en permanent forøgelse af de administrative opgaver.

Et udviklingsråd forventer, at kommunalreformen vil føre til nedbringelse af sagsbehandlingstiderne, idet myndigheds- og finansieringsansvar fra 1. januar 2007 samles hos én myndighed, kommunen, og der dermed ikke længere vil være to myndigheder, der skal sagsbehandle samme sag.

Generelt oplever amtskommunerne, at kvaliteten i visitationssagerne er blevet bedre. Kommunerne er mere delte i deres opfattelse af udviklingen i sagsbehandlingskvaliteten som følge af reformen. Nogle kommuner peger på, at der er sket et løft i sagsbehandlingskvaliteten og en styrkelse af den faglige vurdering, mens andre kommuner mener, at kvaliteten er uændret. Overordnet set er der således en positiv tendens i vurderingerne af kvalitet i sagsbehandlingen.

Aftaler om amtskommunal medfinansiering

Udviklingsrådene skal efter overvågningsbekendtgørelsen beskrive aftalerne om amtskommunal medfinansiering.

Udviklingsrådene konstaterer, at der er indgået generelle aftaler, praksisaftaler, fastsat fælles retningslinier eller tilsvarende for samarbejdet mellem kommuner og amtskommune om amtskommunal medfinansiering af kommunale opgaveløsninger.

Samarbejdet på medfinansieringsområdet fungerer overvejende tilfredsstillende, og amtskommunerne medfinansierer langt størstedelen af de samlede kommunale ansøgninger om medfinansiering. I forbindelse med den mindre del af de kommunale ansøgninger, hvor amtskommunen afslår medfinansiering af et kommunalt tilbud, oplyser langt de fleste kommuner, at afslaget ikke har betydning for tilbuddet til borgeren.

Nogle Udviklingsråd vurderer, at 600.000 kr.-reglen har bidraget til at forbedre og afklare tidligere konstaterede problemstillinger vedrørende forsyningsansvar og medfinansiering, således at fokus i større omfang sættes på fagligheden. Andre anfører, at ikke alle afgrænsningsproblemer er løst med reglen.

Ændringer i opgavefordeling og samarbejde mellem kommune og amtskommune

Det overordnede billede af opgavefordelingen mellem kommuner og amtskommuner er, at denne kun i begrænset omfang er ændret. Kommunerne har i lighed med 2004 kun i begrænset omfang hjemtaget borgere – og i den overvejende del af de tilfælde, hvor kommuner har hjemtaget borgere, er hjemtagningen ikke foretaget som konsekvens af finansieringsreformen.

Ganske få kommuner anfører, at der er indtruffet en glidning i opgavevaretagelsen fra amtskommune til kommune. Der er dog en tendens til, at kommunerne begynder at udvikle nye tilbud, selvom det endnu kun er sket i begrænset grad.

Vurderingen af udviklingen i samarbejdet mellem amtskommuner og kommuner varierer. Hovedparten af kommunerne mener, at samarbejdet er blevet bedre. Dette er sket, selvom de fleste redegørelser peger på, at administrationen er blevet mere omfangsrig som følge af grundtakstreformen. Enkelte kommuner mener dog, at den tungere administration gør samarbejdet mere problematisk. Overvejende er vurderingen i forhold til 2004, at samarbejdet er blevet bedre i takt med, at rutiner og procedurer er blevet indarbejdet, og at grundtakstreformen nu er fuldt implementeret i sagsgangene. Det har ført til en stabilitet i samarbejdet mellem kommuner og amtskommuner.

Det påpeges desuden, at det øgede kendskab til grundtakstreformen har medført en tydeligere opgavefordeling, om end nogle kommuner stadig peger på uklarheder om opgavevaretagelsen i sager på voksenområdet.

Det anføres desuden flere steder i redegørelserne, at der ikke er et ønske om ændringer i det nuværende samarbejde, idet man afventer de ændringer i opgavefordelingen på det sociale område, der vil indtræffe den 1. januar 2007 som følge af kommunalreformen.

Konsekvenser i forhold til det kommunale sociale systems opbygning, kapacitet og kvalitative udvikling

Det overordnede billede i forhold til det samlede sociale system er fortsat et uændret udbud af foranstaltninger.

Dog viser nogle redegørelser en begrænset tendens til, at kommunerne opretter egne, kommunale tilbud. Enkelte Udviklingsråd nævner for 2005 en tendens til relativt flere mere specialiserede og udgiftstunge tilbud til personer med komplekse problemer.

Der kan ikke udledes noget overordnet om anvendelsen af private tilbud.

De fleste kommuner peger på, at finansieringsreformen ikke har haft betydning for kvaliteten i ydelserne til borgerne. Enkelte peger dog på en øget kvalitet.

En række udviklingsråd anfører, at der i kommunerne er øget fokus på sammenhængen mellem økonomi og kvalitet. Nogle kommuner peger på, at de dermed har fået bedre mulighed for økonomisk styring. En række kommuner vurderer dog også, at de

økonomiske styringsmuligheder er uændrede. Et udviklingsråd ser en tendens til, at det er de større kommuner, der oplever en forøget styringskapacitet.

Udviklingsrådenes arbejde med forskellige problemstillinger

Udviklingsrådene skal efter overvågningsbekendtgørelsen beskrive de problemstillinger, som rådene har taget op og drøftet som led i overvågningen af grundtakstreformen. Redegørelserne viser, at Udviklingsrådene har inddraget en lang række problemstillinger i drøftelserne om grundtakstreformen.

Der er iværksat en række konkrete projekter og analysearbejder bl.a. om forebyggelse og anbringelsesforløb på børn- og ungeområdet, udgiftsvækst, visitation, sagsbehandlingstid og -kvalitet, brugerinddragelse og elektronisk sagsbehandling. Udover særlige undersøgelser har en række Udviklingsråd defineret fokuspunkter, hvor rådene særligt har fulgt udviklingen.

Nogle udviklingsråd peger på, at motivationen og ressourceforbruget i forhold til arbejdet med særlige problemstillinger og fokusområder har været mindre i 2005 som følge af grundtakstfinansieringens afvikling med den kommende kommunalreform.

Brugerorganisationernes bemærkninger

Efter grundtakstredøgørelsen for året 2004 fandtes det nødvendigt over for kommunerne at understrege vigtigheden af at inddrage brugerorganisationerne. Selvom der i forbindelse med denne redegørelse kan konstateres en bedring, oplever de regionale udviklingsråd stadig, at en del kommuner ikke sender de kommunale redegørelser i høring hos kommunale brugerorganisationer.

Følgende temaer går igen i brugerorganisationernes høringssvar:

- Vægt på at der udarbejdes konkrete målsætninger.
- Bekymring over ventetid/sagsbehandlingstid.
- Reformen er administrativ tung og bureaukratisk.
- Frygt for fokus på økonomi frem for socialfaglighed.
- Svært at kommentere på de kommunale redegørelser, da en stor del består af afkrydsninger.

Udviklingen vedrørende forsorgshjem mv.

Botilbud efter servicelovens § 94 (Forsorgshjem og herberger m.v.) er ikke omfattet af finansieringsreformen. Området følges imidlertid i overvågningsperioden gennem den etablerede statistik på området. Formålet er at følge den tilsandingsproblematik, der kan være på området. Den såkaldte tilsandingsproblematik omhandler tilfælde, hvor personers ophold på § 94-boformer forlænges ud over, hvad personen har behov for, fordi der mangler relevante udslusnings- eller botilbud.

Opgørelsen omfatter 77 boformer med i alt 3.024 pladser. Boformerne udgøres af forsorgshjem, herberger, pensionater mv. Krisecentre for voldsramte er ikke omfattet af opgørelsen.

Der blev i 2004 foretaget næsten 16.000 udskrivninger fra § 94-boformer. Ca. tre fjerdedele af brugerne var mænd og en fjerdedel var kvinder. Gennemsnitsalderen ved indskrivning var 41,9 år for mænd og 39,5 år for kvinder. 76 pct. af de indskrevne var danske statsborgere.

Døgn- og natopholdene på de enkelte boformer varede i gennemsnit 45 dage. 12 pct. af opholdene varede mere end 120 dage. Fast ophold hele året på en § 94-boform udgjorde 4 pct. af registreringerne. Ser man på brugernes samlede ophold i løbet af året, øges den gennemsnitlige opholdsvarighed til 111 dage.

Indberetninger til informations- og analysesystemet

I forbindelse med grundtakstovervågningen indberetter kommuner og amtskommuner kvartalsvise oplysninger om nytilgang og bestand i dele af de sociale foranstaltninger, som er omfattet af grundtakstreformen. Oplysningerne indberettes via Internettet til et centralt informations- og analysesystem, som blev oprettet i tilknytning til grundtakstovervågningen. Indtil 1. januar 2004 varetog Ankestyrelsen arbejdet med informations- og analysesystemet, hvorefter Styrelsen for Social Service overtog opgaven.

Der efterstræbes høj kvalitet i de oplysninger, som formidles i grundtakstovervågningen, hvorfor oplysningerne fra kommuner og amtskommuner, forud for offentliggørelse, valideres og korrigeres i det omfang, det er praktisk og tidsmæssigt muligt.

Derfor vil de kvartalsvise oplysninger løbende blive justeret og der kan altså være mindre differencer i forhold til oplysninger for samme periode i de tidligere redegørelser.

I det følgende sammenlignes indberetningerne fra kommuner og amtskommuner vedrørende fjerde kvartal i 2002, 2003, 2004 og 2005. Tallene er trukket fra systemet medio marts 2006.

Københavns og Frederiksberg kommuner samt, fra 1. januar 2003, også Bornholms Regionskommune indgår ikke i de kvartalsvise oplysninger.

Det overordnede billede fra grundtakstovervågningen er, at mens antallet af foranstaltninger rettet mod børn og unge var stigende i 2002, har antallet stabiliseret sig i årene fra 2003 til 2005. Dog ses en svag stigning i antallet af forebyggende foranstaltninger.

Udviklingen på voksenområdet viser en fortsættelse af den hidtidige tendens til en svag stigning i antallet af foranstaltninger over perioden, hvor flere voksne bor i boformer og botilbud, har beskyttet beskæftigelsestilbud, aktivitets- og samværstilbud eller har en handicaphjælper.

Børn- og ungeområdet

Tabel 1: Udviklingen på børn- og ungeområdet

	Nytilgang		Bestanden			
	Antal	Andel ift. bestanden (pct.)	Under grundtakst (pct.)	Over grundtakst (pct.)	I alt	Indeks (primo 2002=100)
Anbringelser						
4. kvartal 2002	1.485	12	63	37	12.861	98
4. kvartal 2003	1.392	11	61	39	13.156	100
4. kvartal 2004	1.466	11	58	42	13.200	100
4. kvartal 2005	1.184	9	57	43	13.069	99

Forebyggende foranstaltninger rettet mod børn og unge						
4. kvartal 2002	2.273	14	-	-	15.708	115
4. kvartal 2003	2.263	13	-	-	16.763	123
4. kvartal 2004	2.711	16	-	-	16.808	123
4. kvartal 2005	2.826	16	-	-	17.376	127
Forebyggende foranstaltning rettet mod familier						
4. kvartal 2002	4.250	21	-	-	19.461	110
4. kvartal 2003	4.147	21	-	-	19.783	112
4. kvartal 2004	4.162	21	-	-	19.414	110
4. kvartal 2005	3.639	18	-	-	19.779	112
Særlige dag- og klubtilbud						
4. kvartal 2002	181	8	64	36	2.192	95
4. kvartal 2003	159	7	56	44	2.402	104
4. kvartal 2004	118	5	53	47	2.152	94
4. kvartal 2005	104	5	49	51	1.998	86

Anbringelser

Antallet af anbringelser er stabilt fra 2002 til 2005, hvor der i fjerde kvartal var i alt 13.069 anbragte børn og unge.

Fordelingen af bestanden over og under grundtaksten viser en fortsat tendens til, at andelen af sager under grundtakstniveau falder.

Sammenholdes bestanden i fjerde kvartal 2004 og fjerde kvartal 2005 har der været fald i antal anbringelser af børn og unge i familiepleje og i antallet af børn og unge, der anbringes på kost- og efterskoler. Antallet af børn og unge i døgninstitutioner er samlet set steget, men der er et lille fald i antallet af nyanbringelser. Antallet af anbringelser i socialpædagogiske opholdssteder udviser en lille stigning.

Forebyggende foranstaltninger rettet mod børn og unge

Fra 2002 til 2005 er der sket en stigning i antallet af forebyggende foranstaltninger rettet mod børn og unge på ca. 1.600, eller ca. 10 pct.

Fra fjerde kvartal 2004 til fjerde kvartal 2005 ses en stigning i bestanden fra 16.808 til 17.376. Udviklingen dækker over, at flere børn og unge modtog aflastningstilbud, fast kontaktperson, praktikophold, mens antallet af børn og unge, der får en personlig rådgiver eller økonomisk støtte til ophold på kost- og efterskole, er faldet en smule.

I udgangspunktet er forebyggende foranstaltninger 100 pct. kommunalt finansieret, undtaget aflastningstilbud, som er grundtakstbelagt. I fjerde kvartal 2005 var ca. 80 pct. af aflastningsforanstaltningerne under grundtakstniveauet. Fordelingen af sager over og under grundtakstniveau er relativt stabilt. Dog ligger flere sager over grundtakstniveau i 2005 end i foregående år.

Forebyggende foranstaltninger rettet mod familien

Fra 2002 til 2005 er bestanden af forebyggende foranstaltninger rettet mod familier relativt stabilt. Der ses et beskedent fald i nytilgangen i løbet af 2005.

Forebyggende foranstaltninger rettet mod familier finansieres også i udgangspunktet af kommunen. Det er alene døgnophold for familier, som er grundtakstbelagt. I 2005 var 58 pct. af foranstaltningerne over grundtakstniveau. Der ses en tendens til flere foranstaltninger af denne art over grundtakstniveauet.

Særlige dag- og klubtilbud

Fra en bestand på knap 2.200 i fjerde kvartal 2002 stiger antallet af børn og unge i dag- eller klubtilbud til 2.400 i 2003, og falder i 2004 og 2005, hvor bestanden i fjerde kvartal er på ca. 2.000. Ca. halvdelen af foranstaltningerne er under grundtaksten.

Voksenområdet

Tabel 2: Udviklingen på voksenområdet

	Nytilgang		Bestanden			
	Antal	Andel ift. bestanden (pct.)	Under grundtakst (pct.)	Over grundtakst (pct.)	I alt	Indeks (primo 2002=100)
Botilbud og boformer						
4. kvartal 2002	1.022	7	38	62	14.331	96
4. kvartal 2003	1.045	7	40	60	15.339	103
4. kvartal 2004	900	6	42	58	15.527	104
4. kvartal 2005	756	5	40	60	15.230	103
Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud						
4. kvartal 2002	1.173	6	36	64	21.291	103
4. kvartal 2003	1.185	6	39	61	21.224	103
4. kvartal 2004	917	4	35	65	22.730	110
4. kvartal 2005	865	4	34	66	23.188	113
Handicaphjælpere						
4. kvartal 2002	111	13	50	50	839	100
4. kvartal 2003	61	6	41	59	1.068	127
4. kvartal 2004	84	7	36	64	1.199	143
4. kvartal 2005	64	5	33	67	1.243	148

Botilbud og boformer

Oplysningerne dækker over midlertidige og længerevarende botilbud til udviklingshæmmede, fysisk handicappede m.v. og sindslidende, samt plejehjem og beskyttede boliger og almene boliger.

Fra 2002 til 2005 er den samlede bestand steget en smule fra 14.331 til 15.230 personer. I samme periode ses et fald i nytilgangen på området.

Bestanden er faldet med ca. 300 fra fjerde kvartal i 2004 til fjerde kvartal i 2005. Udviklingen dækker over et generelt fald i anvendelsen af de omfattede tilbud, med undtagelse af længerevarende botilbud til udviklingshæmmede og fysisk handicappede m.v. efter servicelovens § 92 og midlertidige botilbud for sindslidende efter servicelovens § 93, stk. 1, hvor der er en mindre stigning i bestanden.

Fordelingen af botilbud og boformer har været konstant. Således er ca. 40 pct. under grundtaksten og 60 pct. over.

Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud

Fra 2002 til 2005 er bestanden af personer i beskyttet beskæftigelse eller aktivitets- og samværstilbud steget fra 21.291 til 23.188. Over perioden er der et fald i nytilgangen til området.

Bestanden af beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud steg til ca. 23.200 i fjerde kvartal 2005, hvilket er en stigning på godt 450 i forhold til fjerde kvartal 2004.

Fordelingen af sager over og under grundtaksten er forholdsvis konstant i 2005 med 35 pct. under grundtakstniveau og 65 pct. over grundtakstniveau.

Handicaphjælpere

Fra 2002 til 2005 er bestanden steget med ca. 400. I 2003 lå bestanden på knap 1.100 og steg til ca. 1.200 i andet kvartal 2004. I hele 2005 ligger bestanden stabilt omkring 1.200.

På området ses en fortsat tendens til, at flere sager ligger over grundtakstniveauet. Fra fjerde kvartal 2004 til fjerde kvartal 2005 steg antallet af sager over grundtakstniveau fra 64 pct. til 67 pct.

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

KL's kommentarer til "Redegørelse om den sociale finansieringsreform 2006"

Socialministeriet har bedt om KL's eventuelle kommentarer til socialministerens årlige grundtakstreddegørelse.

Vi vil udtrykke tilfredshed med, at redegørelsen for 2006 er kortfattet og overskuelig, og samtidig på en god og nuanceret måde fremtrækker de centrale forhold på grundtakstfinansieringsområdet.

KL deler redegørelsens beskrivelse af en udvikling, hvor der - i overensstemmelse med én af reformens sigter - er kommet mere fokus på sammenhængen mellem kvalitet og udgifter. KL er også enig i beskrivelsen af, at der stadig er kommuner, der oplever et ikke-tilfredsstillende sagsamarbejde med amtskommunen.

I forhold til spørgsmål om ændringer i aktivitetsniveau og brug af tilbud så må det aldrig blive sådan, at uforanderlighed går hen og bliver et dogme. Der er brug for udvikling i den samlede vifte af indsatser, og det gælder såvel af eksisterende som af nye tilbud.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Niels Bertelsen', written in a cursive style.

Niels Bertelsen

Den 18. maj 2006

Ref KHK
khk@kl.dk
Dir 3370 3288

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Elsebeth Jarl Brunés

22-05-2006
Sag nr. 02/944
Dokumentnr. 31694/06
Sagsbehandler
Lars Toft
Tel. 35298215
E-mail: lt@arf.dk

Høringssvar vedr. Redegørelse om den sociale finansieringsreform - 2006

Socialministeriet har i brev af 17-05-2006 fremsendt udkast til socialministerens grundtakstredøgørelse 2006 og anmodet om Amtsrådsforeningens eventuelle kommentarer hertil.

Amtsrådsforeningen kan tilslutte sig det overordnede billedet, der tegnes for den samlede udvikling i perioden 2002 til 2005, at der ikke er sket væsentlige ændringer.

Amtsrådsforeningen konstaterer imidlertid, at fra 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005 kan der på børne- og ungeområdet konstateres et fald i nyttilgangen, bortset for De forebyggende foranstaltninger rettet mod børn og unge, hvor der konstateres en mindre stigning.

For voksenområdet for 4. kvartal 2004 til 4. kvartal 2005 kan der konstateres et mindre fald i nyttilgangen på alle områder. Hermed brydes den udvikling, der er konstateret i de foregående år. Amtsrådsforeningen finder at baggrunden for dette fald i nyttilkomne bør undersøges.

Med venlig hilsen

Lars Toft

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

E-post: arf@arf.dk
Tlf. 3529 8100
Fax 3529 8300

Socialministeriet
Departementet
Att.: Elsebeth Jarl Brunés
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 23. maj 2006
J.nr. 4587.19 [10.15.01] KP/lfh

Hørings svar til socialministerens grundtakstredegørelse for 2005

DSI kan konstatere et generelt dalende engagement i redegørelsesprocessen for 2005. Med grundtaksmodellens ophør fra den 1. januar 2007, er det måske forståeligt, at redegørelsesarbejdet kræver et særligt opbud af motivation på alle niveauer. Omvendt giver grundtakstovervågningen mulighed for at vurdere den samlede udvikling på store dele af det sociale område i perioden 2002 – 2006, hvilket ikke er uinteressant. Det kan derfor undre, at ministerens redegørelse er så kortfattet i sin beskrivelse og vurdering af udviklingen.

Også i grundtakstmodellens sidste overvågnings år, har DSI fulgt processen tæt, og gennemlæst såvel mange af de kommunale redegørelser, som de regionale.

DSI's hovedindtryk herfra er:

- at der både spores en positiv udvikling i samarbejdet mellem amter og kommuner, og fortsat er stor kommunal kritik af det administrative merarbejde
- at mange kommuner fortsat ikke har vedtaget målsætninger på handicapområdet
- at nogle af de regionale udviklingsråd har gennemført/arbejder med interessante projekter
- at ikke alle kommuner laver redegørelser
- at mange kommuner ikke sender redegørelsen i høring hos de berørte brugerorganisationer

Overvågningen – redegørelsesprocessen

På linje med sidste år savner DSI, at ministeren forholder sig til myndighedernes manglende opfyldelse af forpligtelserne i forbindelse med redegørelsesprocessen.

DSI mener, det er dybt kritisabelt, at et enkelt amt ikke engang ”primært”, som det fremgår af ministerens redegørelse, men udelukkende henviser til udviklingen for 2004, som igen udelukkende henviser til udviklingen for 2003. Amtet skriver ordret:

”Det overvejende indtryk er at der for 2005 er samme opfattelse som for 2004, hvorfor udviklingsrådet henviser til sidste års redegørelse.”. (Denne var i sin essens en tilslutning til redegørelsen for 2003)

DSI mener, denne fremgangsmåde er udtryk for arrogance, som kalder på ministerens påtale. Ikke mindst set i lyset af, at vi står overfor en ny overvågningsperiode af kommunalreformen, hvor den arbejdsstil ikke bør tolereres.

Derudover er der fortsat mange kommuner, som ikke overholder redegørelsespligten og endnu flere kommuner, der ikke overholder høringspligten. Endelig overholdes tidsfristerne ikke. Ofte med den følge, at brugerorganisationerne får uanstændig kort tid til at fremkomme med bemærkninger.

Endelig er kvaliteten af de kommunale redegørelser under al kritik. Mange redegørelser består alene af afkrydsninger i et skema. Denne form for besvarelse er ikke bare vanskelig at læse, men stort set intetsigende for en brugerorganisation at forholde sig til. Hvad dækker besvarelsen over? Hvad er baggrunden for udviklingen, og hvad er konsekvensen for de borgere, der er berørt af udviklingen? Det er nogle af de spørgsmål redegørelserne efterlader, og som DSI lokalt har stillet i mange af de lokale høringsvar.

DSI ønsker derfor at drøfte med socialministeren, hvordan der kan ske et kvalitetsløft i forhold til den kommende overvågning af kommunalreformen og de kommunale redegørelser. DSI mener, der er behov for at melde centrale retningslinjer og temaer ud. Ikke alene af hensyn til en reel brugerinddragelse, men også for at gøre redegørelserne anvendelige i forhold til at vurdere udviklingen.

Udvikling i tilbud og foranstaltninger

Med hensyn til udviklingstendenser er DSI for så vidt enig med ministeren i, at der generelt ikke synes at være sket markante ændringer i antallet eller typer af tilbud. Således mener DSI heller ikke, at der med grundtakstmodellen er sket en bredt set markant og glidende decentralisering af opgaverne. DSI finder det således også vanskeligt – ud fra det foreliggende redegørelsesgrundlag – at identificere klare udviklingstendenser.

Til gengæld mener DSI dog, at udviklingen i tallene på enkelte områder alligevel kalder på undren og yderligere overvejelser, som desværre er helt fraværende i ministerens redegørelse.

Særlige dag- og klubtilbud

For eksempel bør der ses nærmere på udviklingen på §§ 16 og 23 (særlige dag- og klubtilbud), hvor grundtaktsovervågningens tilgængelige tal viser et samlet fald på 400 personer over hele perioden, svarende til ca. 20%, jf. tabel 1.

§§ 16 og 23 (særlige dag- og klubtilbud)

Amt	2002, 1 kvartal	2002, 4 kvartal	2003, 4. kvartal	2004, 4.kvartal	2005, 4.kvartal	Forandring o. Perioden
Københavns Amt	695	522	618	408	346	- 349
Frederiksborg Amt	338	293	263	283	265	- 73
Roskilde Amt	81	75	63	70	81	0
Vestsjællands Amt	233	246	258	251	179	-54
Storstrøms Amt	98	109	120	121	95	-3
Fyns Amt	171	180	164	185	155	- 16
Sønderjyllands Amt	68	76	94	113	125	57
Ribe Amt	62	66	64	61	59	↓=3
Vejle Amt	75	58	143	132	121	46
Ringkøbing Amt	72	89	73	74	103	31
Århus Amt	246	237	228	186	192	- 54
Viborg Amt	53	69	62	32	32	- 21
Nordjyllands Amt	206	172	252	236	245	39
Samlet	2398	2192	2402	2152	1998	- 400

Tabel 1. Talmaterialet er fra Den Sociale Servicestyrelses grundtakstovervågning.

Udover at faldet generelt er betragteligt, kan der samtidig registreres en stor regional forskel i udviklingen. Således er der i Københavns amt en markant nedgang over hele perioden. Men også Frederiksborg, Vestsjælland, Århus og Viborg amter har relativt store nedgange.

Det er umuligt at sige, om denne udvikling er positiv eller negativ i fht borgernes behov, og det store spørgsmål er, hvad der er kommet i stedet for disse tilbud?

Hjælpeordninger

I udviklingen af hjælpeordninger efter servicelovens § 77 har der været en samlet stigning på 92 antal personer i perioden 2002 – 2005. I Nordjyllands, Sønderjyllands og Roskilde amter har der været et fald i antallet af ydelser. I Nordjylland på hele 9 sammenholdt med 1. kvartal 2003. I redegørelsen fra Nordjyllands amt fremgår følgende om denne udvikling:

”Antallet af § 77 hjælpeordninger er faldet med 9, hvilket dels kan skyldes, at brugerne kognitivt er blevet for dårligere til at varetage arbejdsgiverrollen, eller at de på grund af øget plejebæhov ikke længere har så stort et aktivitetsniveau, som er påkrævet for at bevare ordningen. De eksisterende ordninger kan derfor være blevet lavet om til § 76 ordninger. Endelig kan det tænkes, at nogle af brugerne er døde.”

Omvendt tegner Viborg amt sig for en markant stigning i antallet af hjælpeordninger. Ikke mindst interessant set i lyset af, at Viborg amt nøjes med at henvise til udviklingen for tidligere år i overvågningsperioden. Hvad der gemmer sig bag denne udvikling, er derfor ikke muligt at sige.

Beskyttet beskæftigelse

Samlet set er der fra 4. kvartal af 2002 til 4. kvartal 2005 sket en samlet stigning på 784 svarende til ca. 3%, jf. Tabel 2.

Beskyttet beskæftigelse samt Aktivitets- og samværstilbud (§§ 87 og 88)

Amt	2002, 1 kvartal	2002, 4 kvartal	2003, 4. kvartal	2004, 4.kvartal	2005, 4.kvartal	Forandring o. Perioden
Københavns Amt	2712	2289	2231	2519	2530	-182
Frederiksborg Amt	1169	1316	1456	1495	1532	363
Roskilde Amt	533	567	512	544	633	100
Vestsjællands Amt	1677	1569	760	1755	1610	-67
Storstrøms Amt	1140	1273	1295	1334	1443	303
Fyns Amt	3068	2400	2501	2510	2522	-546
Sønderjyllands Amt	1314	1357	1392	1423	1332	18
Ribe Amt	1187	1202	1204	1278	1362	175
Vejle Amt	1707	1675	1584	1677	1653	-54
Ringkøbing Amt	1366	1311	1404	1467	1504	138
Århus Amt	2590	2495	2761	2726	2817	227
Viborg Amt	1563	1592	1615	1637	1662	99
Nordjyllands Amt	2378	2345	2509	2365	2588	210
Samlet	22404	21391	21224	22730	23188	784

Tabel 2. Talmaterialet er fra Den Sociale Servicestyrelses grundtakstovervågning.

Også på dette område kan der konstateres store regionale forskelle. Således tegner Fyns amt sig for et markant fald på 546, mens både Frederiksborg og Storstrøms amter har markante stigninger på næsten 1/3 i begge amter. Disse forskelle burde drøftes nærmere.

Botilbud

Med hensyn til botilbud efter servicelovens § 92 er der en markant stigning i antallet af botilbud for sindslidende på 359, svarende til ca. 16 %, mens der er et fald i de øvrige botilbud for udviklingshæmmede, fysisk handicappede m.v. på 251 svarende til ca. 4%. Mest markant er faldet i Københavns amt, der fra 1. kvartal i 2002 til 4. kvartal 2005 udgør 353. Mest markant mellem 4. kvartal 2002 til 4. kvartal 2003, hvor der er et fald på 304 tilbud, jf. Tabel 3

§ 92. Længerevarende botilbud for udviklingshæmmede, fysisk handicappede

mv.

Amt	2002, 1 kvartal	2002, 4 kvartal	2003, 4. kvartal	2004, 4.kvartal	2005, 4.kvartal	Forandring o. Perioden
Københavns Amt	1188	1112	884	791	835	-353
Frederiksborg Amt	401	438	415	399	406	5
Roskilde Amt	238	225	209	207	188	-50
Vestsjællands Amt	504	458	557	486	453	-51
Storstrøms Amt	277	369	375	368	376	99
Fyns Amt	633	616	593	494	677	44
Sønderjyllands Amt	259	250	260	266	263	4
Ribe Amt	256	258	264	271	261	5
Vejle Amt	543	539	539	531	517	-26
Ringkøbing Amt	376	327	378	369	365	-11
Århus Amt	837	822	855	874	882	45
Viborg Amt	187	187	186	188	198	11
Nordjyllands Amt	501	534	600	580	528	27
Samlet	6200	6135	6115	5824	5949	-251

Tabel 3. Talmaterialet er fra Den Sociale Servicestyrelses grundtakstovervågning.

Men kendetegnende for den samlede redegørelsesperiode, er der ingen forklaring at hente på disse udsving i tallene i den samlede udvikling.

Boligindretning

Den helt generelle tendens for antallet af modtagere af boligindretning er en stigning i alle amter med undtagelse af Nordjyllands, Storstrøms og Ringkøbing amter, jf. tabel 4.

Modtagere af hjælp til boligindretning (§ 102)

Amt	2003, 1 kvartal	2003, 4. kvartal	2004, 4.kvartal	2005, 4.kvartal	Forandring o. Perioden
Københavns Amt	172	289	283	241	69
Frederiksborg Amt	41	122	178	107	66
Roskilde Amt	42	30	114	136	94
Vestsjællands Amt	74	193	162	210	136
Storstrøms Amt	39	45	33	30	-9
Fyns Amt	46	82	67	67	21
Sønderjyllands Amt	11	26	38	25	14
Ribe Amt	16	30	16	39	23
Vejle Amt	54	109	135	190	136
Ringkøbing Amt	11	8	18	10	-1
Århus Amt	98	208	282	342	244
Viborg Amt	27	84	83	54	27
Nordjyllands Amt	163	153	112	115	-48
Samlet	794	1379	1521	1566	772

Tabel 4. Talmaterialet er fra Den Sociale Servicestyrelses grundtakstovervågning.

Ringkøbing har et lille fald, men her anvendes ordningen kun i ganske få tilfælde. De regionale forskelle er markante, hvilket kan tyde på meget forskellig fortolkning af og anvendelse af reglerne om boligindretning.

Så selvom der ikke kan konstateres markante ændringer i udviklingen og en markant glidende decentralisering i opgaveløsningen, er der sket ændringer i udviklingen, som kalder på refleksion.

Samarbejdet mellem amt og kommune

DSI er enig med ministeren i, at der er variation i, hvordan kommuner og amter oplever samarbejdet. En del kommuner mener, samarbejdet er blevet bedre, og at man har været i stand til at identificere de problemer, der kan opstå i forbindelse med amtslige afvisninger af ansøgninger om medfinansiering.

I flere tilfælde har man aftalt, at amtet inddrages så tidligt i sagsbehandlingen som muligt, så tvivlsspørgsmål afklares, inden kommunen afsender ansøgninger, hvilket er positivt.

”De amtskommunale sagsbehandlere oplever at sagerne generelt er bedre belyst, hvilket kan skyldes, at kommunerne gennem det samarbejde der har været med amtet siden finansieringsreformen, har fået et bedre indblik i, hvilke oplysninger der er nødvendige at indsende for, at amtet kan træffe en afgørelse.”

”Samtidigt har man fastsat en procedure for tidlig fælles drøftelse i medfinansieringssager, som anvendes i alle plejesager, hvor kommunen har til hensigt at søge om medfinansiering”

Men en del kommuner peger fortsat på problemer i samarbejdet og på uenighed i forhold til at opnå amtets medfinansiering.

”Eventuelle kommentarer til administrationen af aftalerne om amtslig medfinansiering?”

Det fungerer efter vores opfattelse slet ikke. Hver gang der indsendes en ansøgning, forsøger Amtet efter vores opfattelse af trække tingene i langdrag, ved hele tiden at stille nye spørgsmål.”

”Lokalområde oplever sagsgangen langsommelig og mangler klare aftaler i forhold til at overholde svarfrist. Oplevelsen er, at sagerne skal afprøves og der stilles spørgsmål som opleves detaljerede.”

”x kommune har ligeledes oplevet, at amtet erkender sin forsyningsforpligtelse, men ikke går ind og løser opgaven ved at kunne anvise en døgnplads da der ikke findes de relevante amtslige døgntilbud som svarer til de tilbud som borgeren har brug for.

I de sager, hvor x kommune har oplevet, at der ikke har været de relevante amtslige døgntilbud, der har været behov for, har x Kommune måttet iværksætte hjælpeforanstaltninger i ventetidsperioden, som har haft karakter af nødforanstaltninger. Disse ordninger har været meget ressourcekrævende, og amtet har i disse tilfælde medfinansieret hertil via grundtakstordningen.”

Det administrative arbejde og sagsbehandlingstider

Indtrykket fra redegørelserne er, som også ministeren beskriver, at grundtakstmodellen har betydet en øget administrativ arbejdsbyrde. Flere kommuner peger på, at samarbejdet med amtet udløser en forøget arbejdsbyrde, som opleves problematisk. Jævnførørende ovenstående om udviklingen af et bedre samarbejde, så er der i løbet af de sidste to år blevet udviklet samarbejdsformer mellem amt og kommuner, som kommer nogle af de uenigheder og forøgede arbejdsbyrder i forkøbet.

Samlet set ændrer det dog ikke ved billedet af, at flere kommuner finder det frustrerende, at grundtakstreformen har forøget de administrative opgaver for sagsbehandlerne. Flere glæder sig til, at grundtakstordningen forsvinder i forbindelse med kommunalreformen.

I sager, der er omfattet af Grundtaksten, er samarbejdet intensiveret jf. de beskrevne arbejdsgange. Det øgede samarbejde er hovedsagelig i forhold til de administrative funktioner, og medfører ikke i større omfang en forbedring i forhold til kvaliteten for brugerne.”

Ikke alle vurderer med andre ord, at grundtakstmodellen – og den mere omfattende sagsbehandling - har medført forbedret kvalitet for borgeren.

”På børne- og ungeområdet har systemets opbygning betydet forringelse af kvaliteten overfor barnet og familierne. Socialrådgiverne bruger uforholdsmæssig meget tid på det administrative arbejde i forhold til tidligere.”

”Generelt stor administrativ arbejdsbyrde, som dog er blevet mindre efter at der er indgået aftale i finansieringsgruppen omkring takster, samt udarbejdet en procedure for tidlig fælles drøftelse i medfinansieringssager.”

”Ændret finansieringsreform har medført øget administrativ arbejdsgang, herunder årlig opfølgning af sagerne og det økonomiske ansvar.”

”For meget kontrol fra amtets side. For mange skemaer der skal udfyldes. Kræver mange ressourcer i kommunen som ikke kommer borgeren til gode.”

”Indførelsen af grundtaksten har medført en tung og langsommelig sagsgang, idet Ribe Amt skal give tilsagn om medfinansiering forinden anbringelse, således at kommunen kan være sikker på amtslig medfinansiering.”

For DSI er det afgørende, at det vurderes, hvilken betydning udviklingen generelt har haft for personer med handicap.

Målsætninger på det sociale område

I DSI's lokale høringsvar har de manglende målsætninger været et fast tilbagevendende tema. Det fremgår da også af socialministerens redegørelse, at der fortsat er forskel på, hvor mange kommuner, der arbejder med målsætninger på det sociale område. Udviklingen er fortsat langt fra tilfredsstillende på dette område.

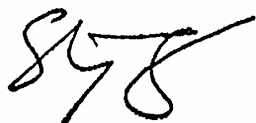
DSI kan derfor kun gentage, at det er vigtigt, at der sker en udvikling på dette område. DSI savner en opfordring fra socialministeriet til kommunerne om at tage mere aktivt fat på denne opgave. I et enkelt amt har man taget ”operationelle målsætninger” op som tema sammen med kommunerne. Man planlægger en konference i 2006. Det finder DSI meget positivt.

Udviklingsrådenes arbejde med forskellige problemstillinger

Der er ingen tvivl om, at aktiviteten har været mindre i 2005, som det også fremgår af socialministerens redegørelse. Men set over hele perioden har udviklingsrådene behandlet mange forskellige problemstillinger og gennemført interessante projekter. DSI hilser det meget velkomment, at udviklingsrådene således flere steder i landet har formået at igangsætte forskellige former for udviklingsarbejde.

DSI håber, at erfaringerne fra samarbejdet i de regionale Udviklingsråd kan videreføres i de nye Udviklingsråd, der skal overvåge implementeringen af kommunalreformen.

Med venlig hilsen

Stig Langvad
formand